

ČRNOVRŠKA PLANOTA

Na prehodu iz dinarskega v alpski svet

18

19

20

21

22

Na severni strani se planota strmo dviga iznad doline Idrijce, z juga pa jo obdajajo pobočja vrhov, s katerih se odpirajo čudoviti razgledi. Skupaj bomo odkrivali čudovito naravo, številne kraške pojave in način življenja ljudi na planoti.

Organizacija • Idrija
Združenih narodov • UNESCO
za izobraževanje, • Globalni
znanost in kulturo • Geopark

Črnovrška planota je znana predvsem po:

tradiciji zimskega in letnega turizma

~
Trnovskem maratonu

~
gorskem kolesarjenju

~
Javorniku (1240 m) –
najvišjem vrhu v občini

~
Habečkovem breznu

~
astronomskem observatoriju na Javorniku

~
pevski tradiciji

~
znanih rojakih:

Matej Cigale
jezikoslovec in utemeljitelj slovenskega
pravnega izrazoslovja

Ivan Tominec
jezikoslovec, leksikograf in prevajalec

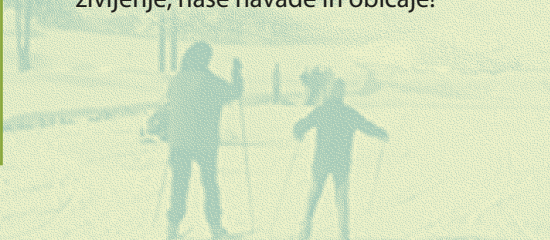
dr. Frančišek Lampe
doktor teologije in filozofskih ved

pater Marko Ivan Rupnik
mojster mozaikov.

Središče Črnega Vrha je »plac«
s parkom in župnijsko cerkvijo sv. Jošta.

Črnovrška planota človeku že od nekdaj nudi trde, a prav zato edinstvene razmere za preživetje. **Črni Vrh** je od srednjega veka dalje doživljal postopen razcvet, saj je predstavljal kraj ob pomembni cestni povezavi med notranjostjo dežele z Vipavsko dolino, Gorico, Trstom in drugimi obalnimi mesti. V sredini 19. stoletja se je družbeno in kulturno življenje naglo razvijalo, kar pa je bilo prekinjeno s 1. in 2. svetovno vojno. V preteklosti je tu cvetela domača obrt, zlasti mizarstvo, pintarstvo oziroma škafarstvo, pletarstvo, izdelovanje grabelj, platnarstvo, čevljarstvo in čipkarstvo. V času med obema vojnama pa tudi turizem. Zagnani posamezniki so junija 2013 posejali lan, s čimer skušajo obuditi pridelavo in predelavo lanu.

Pridite in spoznajte našo pokrajino, naše življenje, naše navade in običaje!

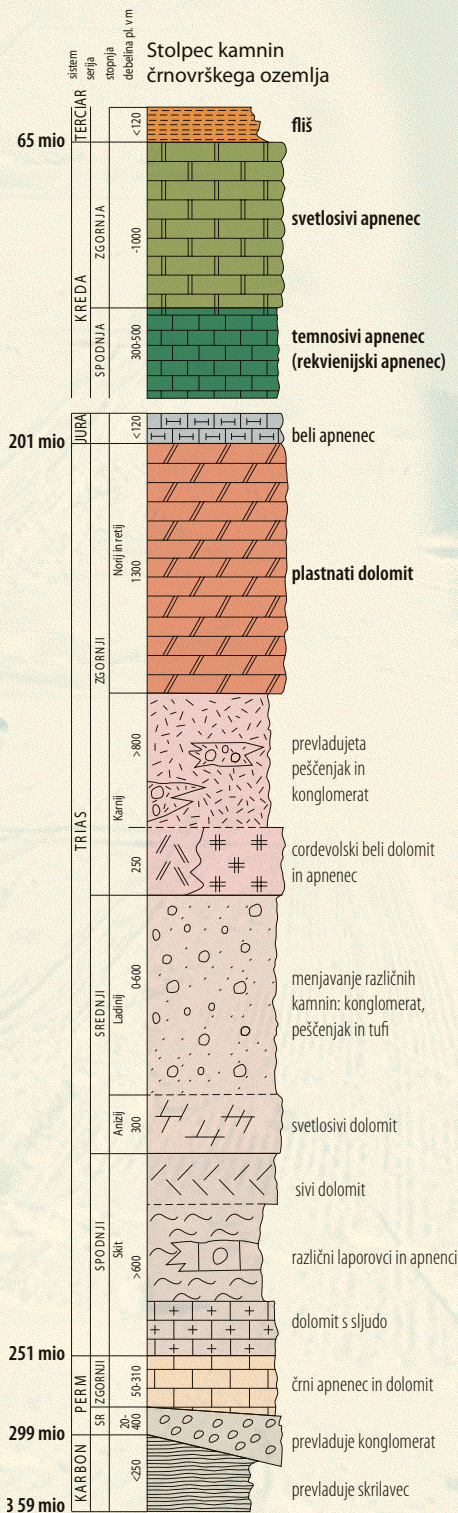

Črnovrška planota je del tako imenovanega globokega krasa, ki mu pripadata še visoki kraški planoti Trnovski gozd in Hrušica. Podlago sestavlja **zgornjetriasni norijsko-retijski dolomit** (**glavni dolomit**), ki prekriva Črnovrško in Zadložko polje, del Predgriške izravnave in Idrijskega Loga ter hribovje nad Črnim Vrhom. Pod dolomitnim pokrovom je **spodnjekredni apnenec** z ostanki školjk Requenia. Proti jugozahodu prehaja v **zgornjekredni apnenec** z ostanki rudistov (**rudistni apnenec**). Kredni apnenci se raztezajo iz Predgriz čez Brinov grič in Pevc do doline Idrijce. Najmlajše so **paleocensko-eocenske flišne kamnine** na območju Lom. Teren je sestavljen iz več narivov, kar predstavlja geološko zgradbo zahodne Slovenije v malem. Kredni apnenci so močno zakraseli, v njih izginjajo vode, ki se stekajo s pobočij. Slabo prepustne kamnine ob narivnih robovih so razlog za nastanek mokrotnih travnikov in občasnih poplav na obeh kraških poljih.

Podnebje je celinsko, vendar se z juga čutijo vplivi submediteranskega podnebja, s severa pa vplivi alpskega. Tu se s Trnovskim gozdom končuje dinarski svet, nedaleč stran pa se že belijo Alpe. Vse to omogoča tudi prepletanje različnega rastlinstva. Najimunitnejša so močvirja Koševnika in Idrijskega Loga ter suhi in kamniti gorski travniki. Za črnovrške gozdove je značilno živalstvo Trnovskega gozda.

Bratinski košutnik (*Gentiana lutea subsp. symphyandra*)

18

Matuckarjeva pot

Zadloško polje s Špičastega vrha

Izhodišče: Turistična kmetija Pr' Mark

Dolžina: 12,4 km

Višinska razlika: 54,8 m

Čas kolesarjenja: 1 ura 30 minut

Zahtevnost: nezahtevna

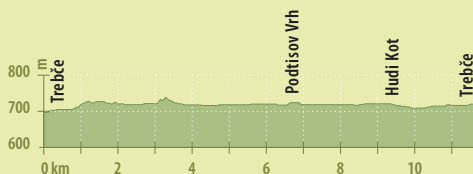
Lahka ravninska **kolesarska pot** je speljana po celotni zadloški ravnini, mimo domačij, pašnikov in raznih znamenj. Na poti boste spoznali značilno kraško pokrajino z naravnimi vrednotami, značilno arhitekturo Zadloga, utrinke iz življenja Zadložanov nekoč in danes ter se seznanili z življenjem in delom zadloškega rojaka dr. Frančiška Lampeta.

1 Zadlog

Zadlog je razloženo naselje, ki leži na Zadloškem kraškem polju v zahodnem delu Črnovrške planote, na nadmorski višini 720 metrov. Domnevno je bilo naseljeno v 15. stoletju. Naselje sestavljajo posamezne raztresene domačije, ki so zaradi možnosti poplav umaknjene na rob polja, kar mu daje značilen videz. Zadlog je najpomembnejše živinorejsko območje na Črnovrški planoti, v preteklosti pa je bila tu razvita tudi domača obrt.

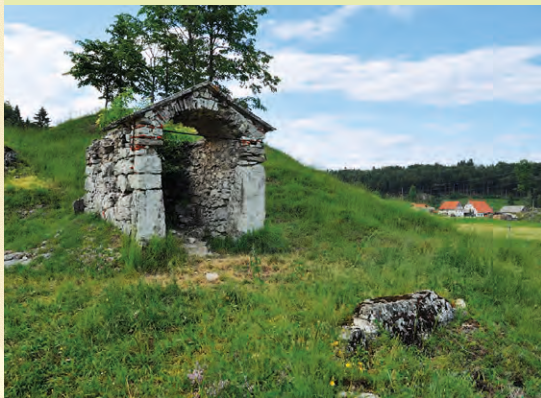
Zakaj Matuckarjeva pot?

Zadložani so v okolici znani kot Matuckarji. Matuck, ki je postal zadloški simbol, je lesena priprava z batom in ročajem, s katero se mečka kuhan krompir.

2 Lanena jama

V Zadlogu so do sredine 20. stoletja pridelovali lan, iz katerega so izdelovali platno. Lan je ljudi zaposloval čez celo leto. Maja so ga sejali, septembra pa ruvali in povezovali v snope. Oktobra se je s sušenjem v jami začela teritev. Iz posušenih stebelc so terice izluščile oleseneli del in v rokah jim je ostalo predivo, iz katerega so pozimi spredli prejo in jo povezali v štrene. Te so oprali, posušili in navili v klobčiče, ki so jih odnesli k kalcu, da je stkal platno. Danes so vidni njeni ostanki.

Lanena jama

3 Ivajnskova lipa

Lipa (*Tilia platyphyllos Scop*) je častitljive starosti, saj poleg domačije Pr' Ivajnsk raste že več kot 500 let. Podobne mogočne lipe najdemo tudi na drugih domačijah v Zadlogu in okolici. Nekoč so bile lipe središče političnega, pravnega in družbenega življenja na vasi.

4 Ivajnskova lokev

Zaradi pomanjkanja površinskih voda na zakraselem površju so ljudje v preteklosti vodo zbirali v mlakah, ki so jih tukaj imenovali lokev. Vodo iz njih so uporabljali za napajanje živine, pitno vodo in gašenje požarov. Lahko so naravne ali umetne. V naravnih se voda nabira v kotanjah z neprepustnim dnom, umetne pa so izdelali tako, da so z več plastmi ilovice obložili stene in dno kotanje ter jih dobro poteptali.

Lipov čaj čisti kri in povečuje odpornost. Oglje iz lipovega lubja zdravi ljudi in živali, mehak lipov les pa je primeren za rezbarjenje.

5 Tomincova domačija

Tipičen primer zadloške domačije, ki obsega stanovanjsko hišo, hlev, lopo, vodnjak (štirno) in delno ohranjeno kovačijo. Stanovanjska hiša je do današnjih dni ohranila značilno zunanjo podobo. Na stranski fasadi so naslikane sončna ura in dve freski, ki pa sta slabo vidni.

Frančišek Lampe (1859–1900), doktor teologije in filozofskih ved, je bil rojen v Zadlogu. Je ustanovitelj revije *Dom in svet*. Leta 1889 je napisal prvi slovenski psihološki priročnik *Dušeslovje*. Slovenskemu narodu je dal velik del filozofskega izrazoslovja.

Vodnjake v obliki majhne hišice so v Zadlogu imenovali *štirne na kalaunk*. *Kalaunk* je bil na eni strani obtežen vrč iz nagojevega lesa, s katerim so zajemali vodo.

6 Spomenik dr. Frančišku Lampetu

Spomenik, postavljen ob stoti obletnici smrti Frančiška Lampeta, je delo akademskega kiparja Zlatka Rudolfa. Izdelan je iz kamnov porušene Lampetove rojstne hiše in zasnovan kot njen vogal z oknom. Na notranji strani spomenika je »bohkov kot«, v sredini pa stoji kamnita miza.

7 Štefkove rupe

Na Zadloškem polju je mnogo vrtač, v katerih voda izginja v podzemlje. Med njimi so najobsežnejše Štefkove rupe, v katerih je med majhnimi kotanjami suha struga. Poimenovane so po bližnji Štefkovi domačiji. Vanje se stekajo vode z južnega obrobja Zadloškega polja. Slepa dolina je polna požiralnikov. Ko ob večjem spomladanskem deževju zaradi zamrznjenosti tal ne zmorejo več požirati vode, ta preplavi polje.

Narivnico lahko na površju sledimo po obrobju Zadloškega polja, zatem pa mimo Trebč ter nad Črnim Vrhom in po obrobju Črnovrškega polja, pod hribovitim obrobjem Velike peči, Čelkovega vrha in Javornika.

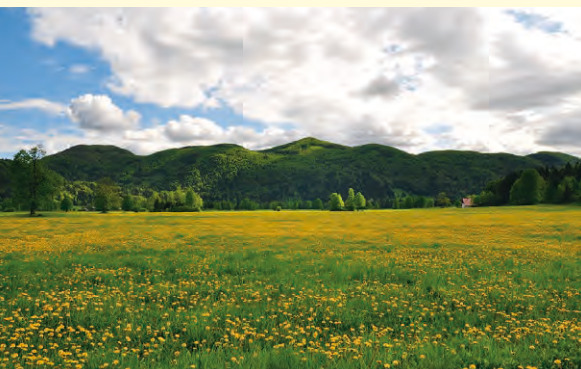
V župnijski kroniki za leto 1923 beremo:

»Prve dni decembra so nalivi in hudourniki z gora zalili zadloško ravnino in jo spremenili v jezero. Nekaterim kmetom se je nalila voda v hleve, da so morali odgnati živino iz njih, ljudje pa se prevažajo po splavih med hišami.«

8 Tektonski stik

Kamolom v Trebčah v celoti gradi glavni dolomit, ki je nastajal pred dobrimi 200 milijoni leti. Dolomit pripada dvema različnima narivnima enotama, in sicer **Čekovniški krovni luski**, ki gradi celotno območje Črnovrške planote in **Trnovskemu pokrovu**, ki je bil nanjo narinjen v času obsežnih tektonskih premikov v eocenu (pred 57 milijoni leti).

19

Učna pot kraški gozd

Izhodišče: razpotje Zgornje Lome in Spodnje Lome

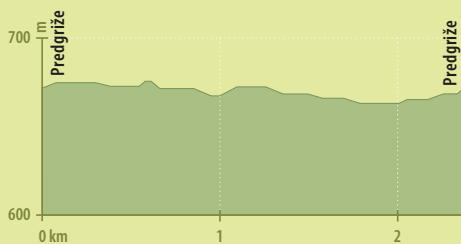
Dolžina: 2,4 km

Višinska razlika: 12 m

Čas hoje: 1 h 30 min

Zahtevnost: nezahtevna

Ravninska učna pot skozi kraški gozd ponuja lagoden sprehod, na katerem se naužijete čistega zraka in sprostite v neokrnjeni naravi na obrobju Trnovskega gozda. Ob poti lahko spoznavate zakraselo površje in njegove značilnosti, tipične kraške kamnine s fosili, gozdno rastlinstvo ter značilnosti in vlogo gozdnega ekosistema v okolju.

1 Gozdni bonton

Ob vstopu v gozd pomislimo, da smo v njem in pri njegovih prebivalcih le NA OBISKU.

Pravila gozdnega bontona:

- Gozdno rastlinje je del žive narave, zato ga ne uničujemo, ne obsekavamo in ne nabiramo.
- Uporaba ognja v gozdu je dovoljena le na za to pripravljenih kuriščih.
- V gozdu vozi in parkiraj tam, kjer je dovoljeno.
- Ne poškoduj mostov, ograj in druge infrastrukture.
- Gozd je dom miru, tišine in ptičjega petja, zato ne kriči, ne plaši živali in ne vznemirjaj mladičev.
- Smeti odnesi v smetnjak.

2 Kraški pojavi

Območje poti gradi **rudistni apnenec**, ki je lepo viden ob poti. Je močno zakrasel in sestavlja tako imenovani globoki kras. Opazujemo lahko površinske in podzemne kraške pojave, kot so korozijski **žlebovi**, **škraplje**, **vrtače** in **kraške jame**. Nedaleč stran poteka **narivnica**, kjer je glavni dolomit narinjen na apnenec. Na območju narivnega roba nastajajo »reproducirane vrtače«, ko dolomitni drobir pada v praznine spodaj ležečega apnenca.

Zgornjekredni rudistni apnenec

3 Rastlinska odeja

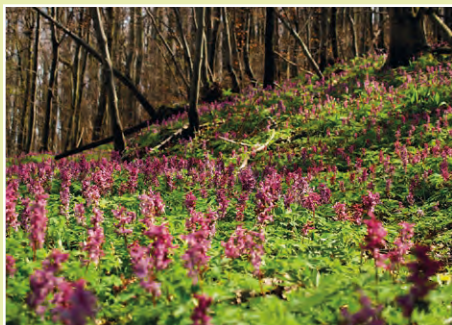
Avtohtoni gozdni drevesni vrsti sta jelka in bukev (jelovo-bukov dinarski gozd ali *Abieti-Fagetum dinaricum*). Zaradi pogozdovanja v preteklosti je jelko začela izpodrivati smreka, a jelka se zaradi sonaravnega gospodarjenja spet vrača. Med listavci sta razširjena še javor in jesen.

Spomladanska torilnica (*Omphalodes verna*)

Tipično dinarskokraško gozdno rastlinje predstavljajo obe vrsti zvončkov, telohi, torilnica, tevje, volčič ter ostale praprotnice, mahovi, lišaji in glive.

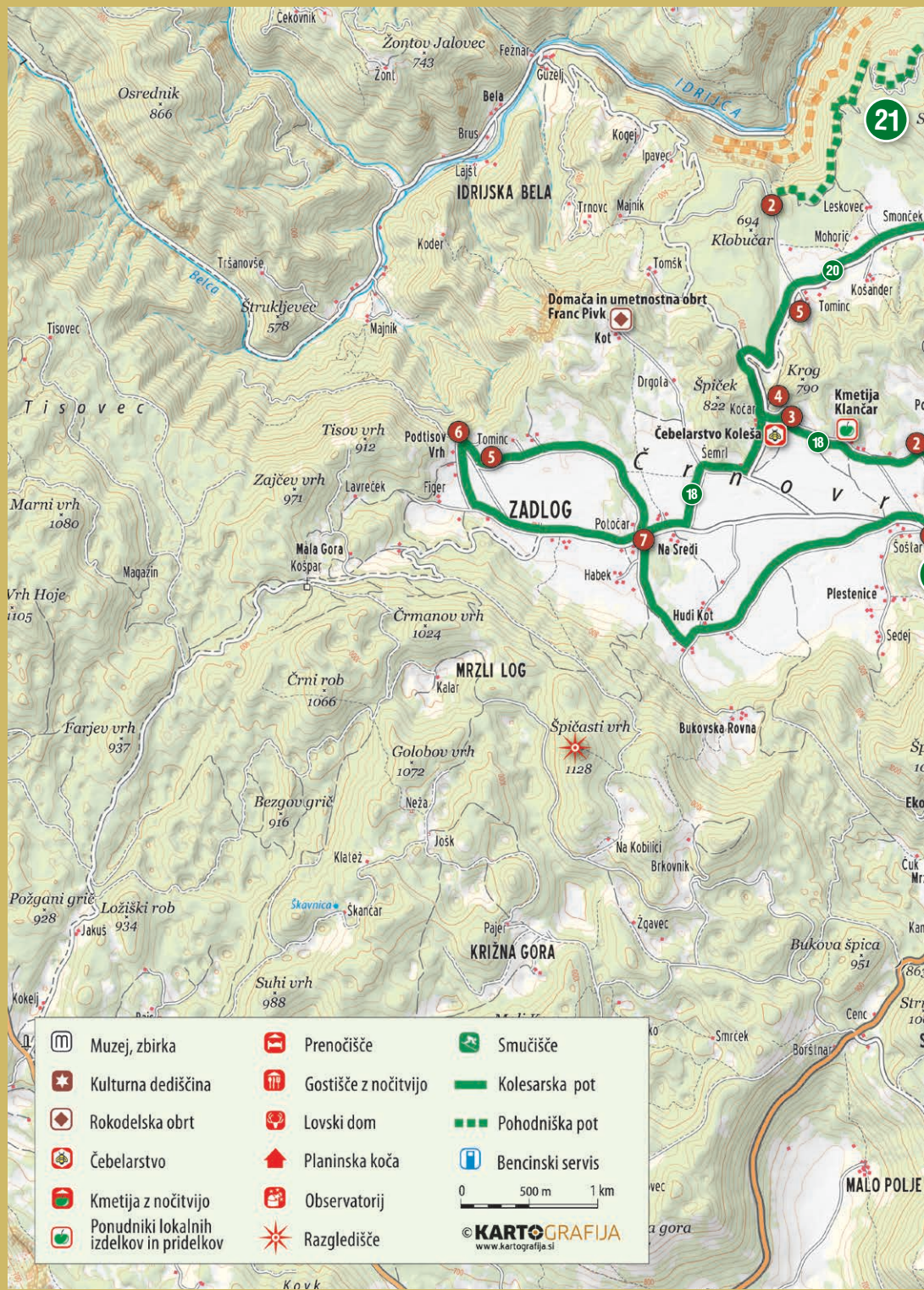

Votli petelinček (*Corydalis cava*)

Črni teloh (*Helleborus niger*)

Gozd zadržuje vlogo, zmanjšuje nihanja temperature zraka, ima produkcijsko vlogo, je regulator vodnega sistema, prečiščevalec zraka, varuje pred erozijo prsti in vetrovi, je energetski vir, ima psihoestetsko vlogo in pomirjevalno vpliva na človeka. Odprite srce in oči bodo videle ter ušesa slišala.

4 Hrvatova jama

Kraška jama je nastala v apnencu na mestu razpoke, skozi katero je pronicala voda in raztapljala kamnino. Na začetku rova, ki vodi globlje v notranjost, je kapniški steber.

Medvedka z mladičema (*Ursus arctos*)

Po ustnem izročilu naj bi jama dobila ime po možu, ki so mu domačini pravili Hrvat in se je zatekel vanjo. V njej naj bi tudi umrl.

5 Gospodarjenje z gozdom

Gozd je že od nekdaj vir dobrin, ki jih človek uporablja v vsakdanjem življenju. Za njegovo ohranjanje moramo z njim gospodariti premišljeno in skladno z naravnimi zakoni, poseganje vanj pa ne sme porušiti tokov, ki so naravno vzpostavljeni. Pri tem imajo največjo vlogo gozdarji, ki pridobivajo les in skrbijo, da se gozd obnavlja. Za uravnoteženo število živali, ki so del gozdnega ekosistema, so zadalženi lovci.

V naših gozdovih je najpogostejša zver medved, ris in volk sta redka. Med sesalci so poleg njih zastopani še lisice, kune, zajci, polhi, divji prašiči, srne, jeleni ... Gozd pa je dom tudi pticem, plazilcem, dvoživkam in raznovrstnim žuželkam.

20

Pot po visokem krasu

Izhodišče: Predgriže

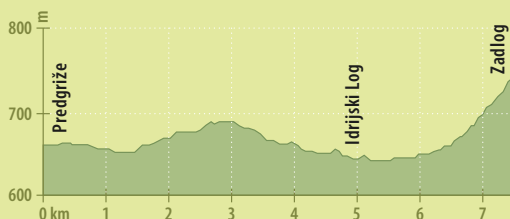
Dolžina: 7,5 km

Višinska razlika: 98,5 m

Čas kolesarjenja: 1 h

Zahtevnost: nezahtevna

Pot, ki jo lahko pričnete že z Učno potjo kraški gozd, ponuja čudovito možnost kolesarskega izleta čez območje visokega krasa, kjer se odpira pogled na kraška polja s ponikalnicami in požiralniki, uvale in vrtače ter najgloblje brezno na tem območju.

Pred vhodom v Habečkovo brezno se je v kamnini izoblikoval naravni most. Breznu so v različnih jamarskih akcijah v letu 1954 namerili 336 m, v letu 1997 pa 400 m globine.

1 Habečkovo brezno

Habečkovo brezno je najgloblje izmerjeno brezno na tem območju. Z barvanjem vode je bila dokazana njegova povezava z izviri pri Podroteji in Divjim jezerom. Nastalo je v narivnem robu glavnega dolomita na rudistni apnenec, v katerem se je izoblikoval vhod v brezno. V globini se brezno nadaljuje v spodnjekredne apnenice.

Širokolistni munec
(*Eriophorum latifolium*)

Piramidasti pilovec
(*Anacamptis pyramidalis*)

5 Čukova lanena jama

Služila je za sušenje lanu v času teritve. Vanjo je speljan rov, v katerem so zakurili ogenj. Toplota se je tako širila v jamo in lan se je sušil. Snope so polagali na leseno mrežo - *gajtre*.

2 Mlake

Zaradi neprepustne zdrobljene cone ob narivnici glavnega dolomita na zgornjekredni apnenec so nastali vlažni in ponekod zamočvirjeni travniki. Tu najdemo zanimive in redke rastline: mnogo vrst zaščitениh kukavic in peruniki, mrzličniki, vrste redkih močvirskih trav in šašev, šotni mah ... Potok s čisto vodo je življenjski prostor številnih vodnih nevretenčarjev.

3 Andrejčkovovo brezno

Nad Andrejčkovim breznom je postavljeno spominsko znamenje umrlih v pobojih po koncu druge svetovne vojne.

4 Firma

V kamnu ob cesti je vklesan napis: »Tu je bila firma u letu 1717 J. B. F.« O nastanku napisa kroži več zgodb. Zaradi nekega razloga (po ustnem izročilu nezavezanost faranov k popravilu cerkve in bivališča duhovnika ali prepovedana vez med župnikom in kuharico) je škof zapustil vas in se odpravil proti Idriji. Otroci in domačini so pritekli za njim in na tem mestu jih je na njihovo prošnjo birmal, nekdo pa je kasneje v kamen vklesal ta napis.

21

Kamparetova pot

Izhodišče: Pevc

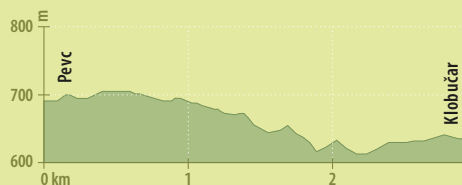
Dolžina: 3 km

Višinska razlika: 92,1 m

Čas hoje: 1 h

Zahtevnost: lahka

Pot je primerna za pohodnike, ki si želite ogledati območje nad dolino Idrijce. Od Pevca poteka po robu pečin nad Divjim jezerom do Klobučanov v Idrijskem Logu. Izlet lahko razširite na obisk Poti po visokem krasu in Matuckarjeve poti.

Pot je poimenovana po gozdnem upravniku in nadzorniku gradnje železniške proge Kamparetu, ki je bil doma v istoimenskem delu naselja Lokavec v bližini Ajdovščine.

Kamparetova pot s svojimi skrivnostmi kar mami po raziskovanju. Mnenja se krešejo že o njenem nastanku. Še najbolj verjetna se zdi razlaga, ki ji pritrujejo predvsem starejši gozdarji, da je bila zgrajena za potrebe gozdne železnice, namenjene spravilu lesa s težko dostopnega terena. Po prenehanju sečnje so železnico podrli in jo prestavili na drugo lokacijo. Pozneje so to pot uporabljali za transport lesa z vozovi do mesta, kjer so ga pretovarjali na kamione.

Razgledni vrhovi nad Črnim Vrhom

Izhodišče: Šajsna Ravan

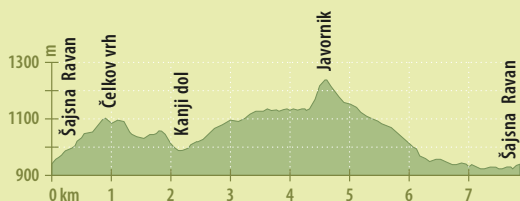
Dolžina: 6,3 km

Višinska razlika: 297,5 m

Čas hoje: 3 h

Zahtevnost: zahtevna

Pot po razglednih vrhovih nad Črnim Vrhom je del markirane planinske poti ICPP (Idrijsko–Cerkljanska planinska pot), na kateri obidete Veliko peč, Čelkov vrh in Javornik. Čudovita planinska pohodna pot v različnih letnih časih kaže različne podobe narave, čez vse leto pa se z vrhov odpirajo čudoviti razgledi, ki segajo od Jadranskega morja do Triglava. Območje tudi sicer ponuja razne možnosti preživljanja prostega časa v neokrnjeni naravi.

Na visokogorskih kamnitih travnikih Javornika, Mrzlega Loga in Križne

Gore so prave alpinke pomešane s predstavnicami toplega juga. Pomladanske travnike krasijo kukavičevke; bezgove prstaste kukavice, zeleni volčji jezik, belkaste ročice, poleti pa so travniki in gozdni obronki polni lilij (brstične, turške in kranjske) ter drugega pisanega travniškega cvetja. Do nedavnega je tu rasla planika, ki pa se je zaradi podnebnih sprememb in onesnaženosti umaknila v višje lege.

Gorska detelja
(*Trifolium montanum*)

Navadna oblata kukavica
(*Traunsteinera globosa*)

NAMIGI ZA IZLET ali OGLED

Špičasti vrh (1128 m)

Gozdnati vrh z razglednim stolpom južno nad Zadlogom je priljubljena izletniška točka domačinov, pohodnikov in planincev.

Brinov grič

Brinov grič priča o krutosti 2. svetovne vojne. Tu je s Trnovsko četo taboril narodni heroj Janko Premrl – Vojko od septembra 1942 do februarja 1943, ko je zaradi strelnih ran umrl.

Feldban

Feldban je nekdanja trasa ozkotirne železnice, zgrajene med 1. svetovno vojno za preskrbovanje avstro-ogrske vojske na soški fronti. Trasa od Godoviča do Zadloga je danes slabo vidna v naravi. Najbolj slikovit in tehnično najbolj zahteven je bil 12-kilometrski odsek od Godoviča do Idrije. Od odcepa na francosko cesto trasa poteka po nasipih ter usekih v strme bregove nad sotesko Zale in Idrijce, nad katero je v živi skali ohranjen 25-metrski predor. Traso se lahko trenutno prehodi le peš.

NAMIGI ZA IZLET ali OGLED

Astronomski observatorij na Javorniku

Stoji na Kresovem griču pod Javornikom. Ob dnevni svetlobi se obiskovalci seznaniijo z orientacijo v naravi. Sledi ji varno opazovanje sonca, v nočnem delu delavnice pa nekaterih ozvezdij (Veliki voz, Kasiopėja, Orion) predstavitev razdalj v vesolju, tipov zvezd ter nekaterih meglic in kopic (večinoma v Rinski cesti). Opazovanje je odvisno od vremena (vidljivost), zato so potrebne predhodne najave.

Naslov: Javornik 3a, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
www.adj.si • **e:** info@adj.si

Vojni muzej orožja in osebnih predmetov iz I. in II. svetovne vojne – zbirka *Da ne bi pozabili*

V dobi, ko otroci vojno spoznavajo preko računalniških igrice, se v muzeju poučimo o manj prijetnem delu resnice o orožju. Razstavljeni predmeti so vezani na zaledje Soške fronte, mnogo je osebnih predmetov z območja Črnega Vrha. Namen zbirke je vzgoja proti vojni.

Naslov: Črni Vrh 36, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 041 739 544 (*predhodna najava*)

ŠPORTNE aktivnosti

Planota je zaradi blagodejne klime in razgibanega terena privlačna za rekreacije željne obiskovalce, zlasti kolesarje in pohodnike. V zimskem času pa nudi prostor alpskim smučarjem, deskarjem na snegu in smučarskim tekačem.

Ski center Javornik d. o. o.
Črni Vrh 106, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
www.ski-javornik.si

BIKEWAYS točka Zadlog – izposoja koles
Zadlog 75a, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
e: stin.zadlog@gmail.com

Smučišče Ski Bor Črni Vrh nad Idrijo
www.smucisce-skibor.si

GOSTINSTVO in NASTANITEV

Gostilna Metka

Črni Vrh 78, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 05 377 70 15

Turistična kmetija Pr' Mark

Črni Vrh 32, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 041 961 053

Pirnatova koča na Javorniku

t: 041 403 224 ali 051 440 504
(odprta ob vikendih in praznikih)

Višinski apartma Homovec in Hiša Lili

Predgrize 39, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 031 697 669

Vikend Lida

Črni Vrh 160, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 041 424 324

Prodaja NARAVNIH/DOMAČIH izdelkov

Čebelarstvo Alojz Rupnik

Črni Vrh 27a, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 05 377 71 32

Čebelarstvo Koleča

Zadlog 12a, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 041 663 858

Kmetija Klančar

Zadlog 9, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 05 37 78 743

Ekološka kmetija Smrekar

Črni Vrh 53, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 05 37 77 235

Franc Pivk

Nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji
Zadlog 73, 5274 Črni Vrh nad Idrijo
t: 05 37 78 636

TRADICIONALNE prireditve

- Trnovski maraton (februar)
- Nočni pohod na Javornik
(prva polna luna v februarju)
- Gorski tek na Špičasti vrh (junij)
- Marjetna nedelja (julij)
- Zimski pohod na Javornik

Območje ČRNOVRŠKE PLANOTE

Površina: 61,6 km²

Najvišja točka: 1240 m (Javornik)

Najnižja točka: 600 m

Naselja: Črni Vrh, Lome, Predgrize, Idrijski Log, Zadlog, Kanji Dol, Strmec, Javornik, Mrzli Log

Število prebivalcev leta 2012: Črni Vrh (654), celotno območje (1250)

Glavne kamnine: dolomit, apnenec in fliš

Glavna gozdna združba: dinarski jelovo-bukov gozd
(*Abieti-Fagetum dinaricum*)

Botanična posebnost: Bratinski košutnik
(*Gentiana lutea subsp. symphyandra*)

Razgledni vrhovi: Javornik (1240 m), Čelkov vrh (1106 m), Velika peč (1050 m), Špičasti vrh (1128 m)

Črnovrška planota kot vzhodno obrobje visoke kraške planote Trnovski gozd obsega južni del občine Idrija. Na severu se strmo spušča v sotesko reke Idrijce, na zahodu se naslanja na pobočja Trnovskega gozda, na jugu je omejena s hribovitim lokom, na vzhodu pa se blago spušča proti Hotenjskemu ravniku. Sestavlja jo več kraških polj (Črnovrško, Zadloško, Predgrizsko, Koševniško in polje na območju Idrijskega Loga) in uval ter vmesnih z gozdom poraslih hrbtov.

Črni Vrh je dostopen iz dveh smeri: iz smeri Ljubljane se odcepi cesta pri Godoviču, od koder je do vasi še 7 km, s Primorske pa iz 18 km oddaljene Ajdovščine prek prevala Vrh Gore (860 m).

Izdal: Center za idrijsko dediščino • **Založila:** Občina Idrija • **Idejna zasnova:** Mojca Gorjup Kavčič, David Bole, Mateja Šmid Hribar, Primož Pipan • **Zbrala in uredila:** Mojca Gorjup Kavčič • **Besedilo:** Mojca Gorjup Kavčič, Urška Bajec Rupnik, Ivan Rudolf, Lilijana Homovec, Jože Čar, Anka Vončina, Primož Pipan, Roman Rupnik • **Pregled besedila:** Drago Kladnik • **Oblikovanje:** Ivana Kadivec • **Fotografije:** Bojan Erhartič, Izток Bončina, Anka Vončina, Urška Bajec Rupnik, Mojca Gorjup Kavčič, Matjaž Milharčič, Roman Rupnik, Jošt Rupnik, Miha Krofel, Cveto Poljšak, Blaž Petrič, Janko Kosmač, Niko Rupnik, arhiv PD Javornik-Črni Vrh, arhiv Geoparka Idrija • **Izris litološkega stolpca:** Jaka Modic • **Karta:** Kartografija d.o.o. • **Reliefne karte in profili:** Rafael Bizjak, Jaka Modic • **Tisk:** A-media d.o.o. • **Naklada:** 5000 • december 2018

